

Notat

Til: Annemette Gustavsen Stokstad/Seksjon for service og tjenester
Kopi til: Per Eirik Lund/Administrative fellestjenester
Fra: Ellen Hermanrud/ Universitetsbiblioteket

Høringssvar campusstrategi fra Avdeling for forskning, innovasjon og bibliotek

Overordnet mener AFI at campusstrategien er i tråd med USNs strategier og det vi opplever at studentene og ansatte på USN ønsker. Det er gjort en svært omfattende, grundig og god jobb med å innhente kunnskap om trender og dagens status på en rekke områder som vil påvirke USN sin campusutvikling fremover.

Vi støtter at campusstrategien vektlegger betydningen av attraktive lokaler og levende campus. Det bør satses på lokaler som allerede er populære blant studentene som universitetsbibliotek og studentkantiner. Disse fungerer allerede som gode læringsmiljø og som sosiale soner. Bibliotekene er en viktig brikke når USN ønsker å satse på utvikling som fremmer læringsmiljø og møteplasser.

Gode lokaler og god fysisk infrastruktur er avgjørende for studentenes læring og trivsel og for tilstedeværelsen på campus, både for studenter og ansatte. Vi mener også at stipendiater bør nevnes eksplisitt i strategien, all den tid de er i en posisjon mellom studenter og ansatte. Uten gode og attraktive fysiske lokaler vil det være vanskelig å nå målene i strategien, så vel som målene i USNs overordnede strategier og planverk.

Slik campusstrategien foreligger er den omfattende med mange berørte områder som ikke direkte er en del av strategiens formål, målsettinger og overordnede tiltak. Vi anbefaler derfor at den endelige campusstrategien er et kortere dokument med fokus på visjon, strategisk prioriteringer, målsettinger, resultater, gevinster og viktigste overordnede tiltak. Kunnskapsgrunnlag og tilknyttede vurderinger, premisser, suksessfaktorer, KPI etc. kan legges i vedlegg eller innarbeides i handlingsplaner.

Vi berømmer den innsats det er gjort i å gjøre campusstrategien visuell med mange illustrative bilder og figurer som tydeliggjør budskapet og viktige momenter som løfter. Med hensyn til selve høringsformatet, hadde det allikevel vært formålstjenlig med også et annet format enn lysbilder for selve teksten til campusstrategien, for å forenkle gjennomgang av dokumentene.

Svar på høringsspørsmålene

1. Oppsummering av dagens situasjon

Oppsummeringen gir etter avdelingens oppfatning stort sett et riktig bilde av utfordringer og muligheter knyttet til både arealbehov, lokaler og bygg. Vi savner at universitetsbibliotekene inkluderes som en del av kunnskapsgrunnlag og analyser og som en viktig arena for studentenes formelle og uformelle læringsmiljø på alle campuser i strategien. Strategien understreker betydningen av levende campus med aktive studentmiljøer, men problematiserer ikke at dette blir vanskelig å få til med campus som får en større del samlingsbaserte studenter. Dersom en eller flere campus har mange studenter som tar deltids- eller nettstudier, vil det nødvendigvis ha konsekvenser både for utformingen av den fysiske campus og for studentlivet på campus. Strategien drøfter heller ikke hvordan de fysiske campus med mange deltids- og nettstudenter skal utformes. Denne gruppa vil ha spesielle behov på campus. Siden denne studentgruppa er økende, bør det derfor være mer fokus på denne gruppa i strategien.

I bakgrunnsnotatet er det et eget kapittel om studenttilfredshet der mange tiltak nevnes for ordinære studenter, men det står ikke noe om stipendiatene ved USN. Stipendiatene har ikke samme rettigheter som studenter selv om de er tatt opp til en forskerutdanning, og er midlertidige ansatte. Dette kan føre til at de faller mellom to stoler, der de verken blir behandlet som fullverdige ansatte eller studenter. Mange er internasjonale, noen tilhører små forskningsgrupper og det er flere andre sårbarhetsfaktorer i løpet av doktorgradsperioden som gjør at mange trenger støtte til å bli inkludert i arbeidsmiljøet. Mange jobber mer eller mindre alene i lengre perioder med forskningsprosjektet sitt. Det er derfor et stort behov for å bli inkludert og være en del av et større fellesskap ved USN. Det rapporteres stadig om økt ensomhet og psykisk uelse blant stipendiater, her fra NTNU: <https://www.universitetsavisa.no/bedriftshelsetjenesten-doktorgradstipendiater-ensomhet/rapporterer-okende-ensomhet-blant-stipendiatene/386759> Det anses derfor som viktig at stipendiatene som gruppe også blir tatt hensyn til og hørt i den videre campusutviklingen for å bidra til økt trivsel og tilstedeværelse på campus.

Campusstrategien har egen overordnet målsetting om at campus skal bidra til økt regionalt samarbeid med lokalt og regionalt samfunnsliv. Trender nasjonalt/internasjonalt og USN sine strategiske forskningsområder trekkes frem for å understøtte dette. Vi støtter at strategien særlig løfter dette i lys av USN strategi og utviklingsavtale. Vi savner allikevel et større kunnskapsgrunnlag og analyse for hvordan USN kan utnytte sin campusprofil til å bidra til verdiskaping og samarbeid. Hvilke forventinger har våre samarbeidspartnere til USN og våre lokaler, som kan bidra til større samhandling og samarbeid om kompetanse, forskning og utdanning? Denne kunnskapen vil kunne utløse at flere gevinster (og KPI) kan settes for å nå ønskede målsettinger på dette området. Campusstrategien kan her bygge på mange av de gode Initiativene som er igangsatt med lokalt næringsliv og det offentlig rundt de ulike campus (i det regionale økosystem).

2. Nytt campuskonsept

Avdelingen er skeptisk både til bruken av betegnelsen "rural universitetshub" og til innholdet av konseptet slik som det er skissert i strategien. Det føles prematurt å etablere et slikt konsept når permanent finansiering mangler, og permanent tilstedeværelse i Hallingdal ikke er vedtatt av universitetsstyret. Det er imidlertid viktig at USN setter av nok ressurser til fysisk infrastruktur for alle tjenester i Hallingdal nå i etableringsfasen.

3. Strategiske mål for utforming av det fysiske miljøet

1. Våre campus er levende og skaper tilstedeværelseslyst
2. Vi utøver bærekraft i praksis
3. Våre campuser inviterer til samarbeid med lokalt og regionalt arbeids- og samfunnsliv
4. Våre lokaler er fremtidsretta

AFI synes de 4 målene for campusutvikling er gode. Alle målene er relevante for utforming av de fysiske lokalene på studiestedene. Slik vi oppfatter figuren side 24 – som på en fin måte kobler disse og innsatsområdene, er det overlapp og gjensidig avhengighet mellom de 4 områdene. Det kan derfor vurderes om disse avhengighetene bør komme tydeligere frem i strategien, og at tekstene for de enkelte områdene i større grad enn nå gjenspeiler de relevante innsatsområdene inkludert under hver av disse.

Avdelingen ser at særlig mål 1 og 2 er sterkt i tråd med måten vi allerede jobber og utvikler Universitetsbiblioteket på. I strategien kommer det frem at studentene *etterspør uformelle og fleksible læringsrom, både når det gjelder*

romløsninger og arbeidsmåter, der de har enkel adgang til mat og drikke, kan sitte komfortabelt og være del av et sosialt miljø, samtidig som de kan arbeide individuelt eller sammen og holde kontakt med digitale nettverk. De fleste av studentenes behov oppfylles allerede i universitetsbibliotekets lokaler.

Vi støtter at det igangsettes et eget prosjekt for å utforme nye arbeidsplasskonsept for studentarealene. Universitetsbibliotekets lokaler må inkluderes i denne prosessen. Det er viktig å merke seg at studentene ved nye "rurale universitetshuber" vil ha tilsvarende behov.

USN bør videreutvikle de lokalene som allerede er populære blant studentene og som fungerer som gode læringsmiljø og sosiale soner i dag, som bibliotek og ulike uformelle soner på campusene. Gode åpningstider i kantinene, flere grupperom og fleksible studieplasser i bibliotekene og oppdatert teknologi tilgjengelig for studentene kan være eksempler på tiltak.

Alle tiltak som kan bidra til et godt studentmiljø og økt studentfrivillighet på campus må støttes, inkludert fysiske lokaler for studentfrivilligheten. Akademisk skrivesenter, OLA-ordningen og støtte til linjeforeningene må videreføres. Det er svært sannsynlig at et godt studentmiljø også gir gode faglige resultater.

Det er bra at strategien understreker verdien av den fysiske infrastrukturen på alle campuser. Vi mener universitetsbibliotek på alle campus er en forutsetning for gode læringsmiljø og som gir gevinster for rekruttering, gjennomstrømming og studenters psykiske helse.

Det er behov for å øke tilstedeværelsen til de ansatte ved USN. Dette kan løses med tiltak som gjør at både studentmiljøet og ansattmiljøet blir bedre. Attraktive pause- og stillerom for ansatte på alle campuser er viktig. Utearealene kan også tilrettelegges for mer hvile og rekreasjon enn i dag.

4. Gevinster og resultatindikatorer

Knyttet til målområde 1: Våre campuser er levende og skaper tilstedeværelseslyst:

Flere av målene skal evalueres i en kvalitativ vurdering eller spørreundersøkelse. Det vil ha stor betydning hvordan spørreundersøkelsene utformes, hvem som spør, hvor mange man spør, hvor ofte og hva man spør etter. For at indikatorene skal være relevante må spørsmålene si noe om bruk og tilfredshet av universitetsbiblioteket. Vi er usikre på hvordan en slik spørreundersøkelse følges opp i etterkant av strategien, og ber om at det kommer frem i oppfølgingen av campusstrategien hvem som har ansvar for å følge opp KPI'ene.

Kvantitative indikatorer kan også benyttes som resultatindikator for noen av målområdene, f.eks. tilstedeværelse. Bruken av de forskjellige arealene på campus kan måles kvantitativt slik at man vet hvilke arealer som brukes hyppig og hvilke arealer som kanskje kunne blitt utnyttet bedre.

Det finnes allerede tellinger og statistikk for bruk av universitetsbibliotekene. Dette ser ikke ut til å være en del av kunnskapsgrunnlaget til campusstrategien, men kan inkluderes som indikatorer på måloppnåelse.

Beskrivelse av ønsket gevinst, bør også inkludere økt tilstedeværelse og trivsel for stipendiater. Kandidatundersøkelsen kan benyttes som KPI. Trivsel og arbeidsmiljø bør også være ønskede gevinster for ansatte.

Knyttet til målområde 2: Vi utøver bærekraft i praksis

Det er satt en indikator til 5% økt biologisk mangfold per år i KPI/indikator. Dette er et vagt mål sammenlignet med de andre bærekraftsindikatorer som er enklere å måle direkte, f.eks. reduksjon i leid areal og sorteringsandel. Hvordan måle økt biologisk mangfold på campus? Det er viktig å konkretisere noe av dette i samråd med fagkyndige med biologisk kompetanse slik at det er mulig å følge dette opp i praksis i campusutviklingsplanene.

Mulige gevinster og indikatorer for campusstrategien.

En mulig gevinst skal være at campusstrategien gjør det enklere å prioritere mellom ulike ønsker. Dette kan bli utfordrende, siden det ikke er gjort noen prioritering mellom de ulike områdene som fremheves i strategien. Studentene og faglige aktiviteter skal prioriteres, men det inkluderer det aller meste av det som skjer på alle våre campus i dag – og det er flere ønsker og behov om utvikling enn det er ressurser.

5. Oppfølging av strategien

Strategien må etter at den er vedtatt følges opp med campusutviklingsplaner for de enkelte campus. Noen campus har allerede lokale campusutviklingsplaner, andre mangler dette. De lokale planene som allerede er utarbeidet er en del år gamle og bør uansett revideres.

Arbeidet med å utarbeide lokale campusutviklingsplaner bør starte så raskt som mulig. Alle enheter på campus må være representert i arbeidet med lokale campusutviklingsplaner. Mangelen på stedlig ledernivå på campus kan gjøre dette arbeidet utfordrende.

Faktagrunnlaget

Det er gjort et godt arbeid med campusstrategien. Bakgrunnsdokumentet gir en grundig oversikt over utviklingstrekk og utfordringer i sektoren og har gode fakta om USNs campuser.

Selv om faktagrunnlaget er godt, ønsker vi likevel å kommentere et par punkter i bakgrunnsdokumentet:

- Demografien (s. 12): Det er riktig at man kan forvente færre yngre studenter framover. Samtidig vet vi fra tidligere erfaringer at andre faktorer også spiller inn når det gjelder hvem som søker høyere utdanning. Økt arbeidsledighet i samfunnet medfører for eksempel økt søkning til høyere utdanning. Det er derfor ikke sikkert at den kontinuerlige veksten som har preget sektoren nødvendigvis opphører.
- Spørreundersøkelsen (s. 17): 16 personer er spurt om de viktige egenskapene ved bygg og eiendom ved USN. Dette er altfor få til at man tillegge denne undersøkelsen særlig vekt. Det gir f.eks. ikke mening å konkludere med at *"Vestfold og Drammen trekkes frem som studiesteder med mange gode kvaliteter"* når man har så få respondenter. Det oppgis ikke hvem som er spurt og heller ikke om alle studiesteder er representert blant de 16 personene som er spurt.
- Klima og miljø (s. 46-52): Det er gledelig at det i bakgrunnsdokumentet til campusstrategien er et eget avsnitt om potensialet for å øke det biologiske mangfoldet, og at det skal tilrettelegges for mer natur og biomangfold på campusene. Det bør utarbeides en kartlegging av biologisk mangfold på alle campus. Målet fremover må være å ta i bruk naturvennlige tiltak, gjerne i samarbeid med frivillige naturorganisasjoner.
- Klima og miljø (s. 46-52): Det er fint at det gis så stor plass til USNs potensiale til å redusere klimafottrykket. Imidlertid savner vi at alternative energiløsninger blir nevnt, som at Campus Vestfold fikk solceller på taket for noen få år siden. Potensialet for å gjøre mer på USN burde absolutt være til stede.
- Det mangler informasjon i bakgrunnsdokumentet om at det er universitetsbibliotek på alle campus, og kan gjerne settes opp antall arbeidsplasser og grupperom i bibliotekene også.
- Side 10 i bakgrunnsdokumentet: "Alle USNs campuser scorer under landsgjennomsnitt når det gjelder tilfredshet med studiebyen." Dette stemmer ikke helt - i 2023 ble Rauland kåret til en av Norges beste studentbyer <https://www.studentum.no/inspirasjon-og-artikler/norges-beste-studentby/2023/rauland-22880> og i 2022 var det Bø som vant <https://www.studentum.no/inspirasjon-og-artikler/norges-beste-studentby/2022/bo-i-telemark-21725>